

CYNGOR SIR YNYS MÔN <u>Templed Adroddiad Sgrwtini</u>	
Pwyllgor:	Pwyllgor Sgrwtini Corfforaethol
Dyddiad:	16 Ionawr, 2024
Pwnc:	Dangosyddion Perfformiad Lleol: Gwasanaethau Tai
Pwrpas yr Adroddiad:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Diweddarau'r Pwyllgor ar gynnydd gyda'r adolygiad gan y Gwasanaeth Tai o Ddangosydd Perfformiad 28 (dyddiau a gymerwyd i ddarparu Grantiau Cyfleusterau Anabledd) 2. Cytuno sgôp a chylch gorchwyl ar gyfer yr adolygiad Sgrwtini o Ddangosydd Perfformiad 29 (amserlen wrth osod unedau llety)
Cadeirydd Sgrwtini:	Cyng Douglas Fowlie
Aelod(au) Portfolio:	Cyng Gary Pritchard, Dirprwy Arweinydd a Gwasanaethau Plant, Ieuencid a Thai
Pennaeth Gwasanaeth:	Lynn Ball, Cyfarwyddwr Swyddogaeth (Busnes y Cyngor) / Swyddog Monitro Ned Michael, Pennaeth Gwasanaethau Tai
Awdur yr Adroddiad:	Anwen Davies, Rheolwr Sgrwtini
Rhif Ffôn:	07971167198
E-bost:	AnwenDavies@ynysmon.llyw.cymru
Aelodau Lleol:	Yn berthnasol i'r holl Aelodau Sgrwtini

1 – Argymhelliad/Argymhellion

Gofynnir i'r Pwyllgor:

Adolygiad Gwasanaethau Tai o Ddangosydd Perfformiad 28

A1 nodi'r cynnydd hyd yma gydag adolygiad y Gwasanaethau Tai o Ddangosydd Perfformiad 28 (Grantiau Cyfleusterau Anabledd)

A2 nodi'r bwriad i gyflwyno casgliadau ac argymhellion yr adolygiad er ystyriaeth y Pwyllgor Sgrwtini Corfforaethol ym mis Mawrth 2024 (12/03/2024)

Adolygiad Sgrwtini o Ddangosydd Perfformiad 29

A3 gytuno'r cylch gorchwyl a sgôp ar gyfer yr adolygiad Sgrwtini o Ddangosydd Perfformiad 29 (gosod unedau llety)

A4 gytuno'r trefniadau llywodraethiant i gefnogi'r broses graffu a'r amserlen wrth adrodd ar gasgliadau ac argymhellion yr adolygiad i'r Pwyllgor Sgrwtini Corfforaethol

A5 Enwebu Aelodau Etholedig o blith y Pwyllgor Sgrwtini i wasanaethu ar y grŵp tasg a gorffen.

2 – Cyswilt efo Cynllun y Cyngor / Blaenoriaethau Corfforaethol Eraill

Mae Tai yn un o 6 prif amcan strategol yng Nghynllun y Cyngor → "Sicrhau fod gan bawb yr hawl i alw rhywle'n gartref".

Cynllun y Cyngor: 2023-2028 yw ein prif ddogfen strategol.

3 – Egwyddorion fel canllaw ar gyfer Sgriwtini

Er mwyn cynorthwyo Aelodau wrth graffu ar y pwnc:-

- 3.1 Yr effaith y mae'r eitem yn ei chael ar unigolion a chymunedau [ffocws ar y cwsmer/dinesydd]
- 3.2 Edrych ar effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd unrhyw newid arfaethedig – yn ariannol ac o ran ansawdd [ffocws ar werth]
- 3.3 Edrych ar unrhyw risgiau [ffocws ar risg]
- 3.4 Sgriwtini'n cymryd rôl rheoli perfformiad neu sicrhau ansawdd [ffocws ar berfformiad ac ansawdd]
- 3.5 Edrych ar gynlluniau a chynigion o safbwynt:
- Hirdymor
  - Atal
  - Integreiddio
  - Cydweithio
  - Cynnwys
- [ffocws ar lesiant]
- 3.6 Effeithiau posibl y byddai'r penderfyniad hwn yn ei gael ar:
- y grwpiau a warchodir o dan Ddeddf Cydraddoldeb 2010
  - y rhai sy'n profi anfantais economaidd-gymdeithasol yn eu bywydau (wrth wneud penderfyniadau strategol)
  - y cyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg a pheidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg
- [ffocws ar gydraddoldeb a'r Gymraeg]

4 - Cwestiynau Sgriwtini Allweddol

5 – Cefndir / Cyd-destun

1. Cefndir

1.1 Bu i'r Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol yn ei gyfarfod diwethaf¹ roi ystyriaeth i berfformiad y Cyngor ar ddiwedd Ch2: 2023/24 gan edrych yn benodol ar y Dangosyddion Perfformiad canlynol a oedd yn tan berfformio yn y Gwasanaethau Tai:

- **Dangosydd Perfformiad 28** – nifer y dyddiau calendr ar gyfartaledd a gymerwyd i ddarparu Grantiau Cyfleusterau i'r Anabl
- **Dangosydd Perfformiad 29** – nifer cyfartalog y dyddiau calendr a gymerwyd i osod unedau llety sy'n rhai y mae modd eu gosod (ac eithrio Eiddo Anodd eu Gosod).

1.2 Yn sgil ei ystyriaeth, gwelwyd y Pwyllgor hwn yn penderfynu ar y camau gweithredu canlynol:

- **Dangosydd Perfformiad 28** – bod Grŵp swyddogion yn cwblhau prosiect tasg a gorffen i ddadansoddi y tan berfformiad ar gyfer y dangosydd yma ac adrodd yn ôl i'r Pwyllgor ym mis Mawrth 2024 gyda chynigion ar gyfer gwella.

¹ Cyfarfod o'r Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol a gynhaliwyd ar 21 Tachwedd, 2023

- **Dangosydd Perfformiad 29 – bod grŵp tasg a gorffen yn cael ei sefydlu o blith aelodau'r Pwyllgor i adolygu perfformiad mewn mwy o fanylder gyda'r brîff i wella perfformiad yn erbyn y dangosydd drwy leihau nifer y dyddiau calendr a gymerwyd i ail osod tai gwag ac adrodd yn ôl i'r Pwyllgor ar y canfyddiadau ac ochr yn ochr â'r ffrwd gwaith ar Ddangosydd Perfformiad 28 (Grantiau Cyfleusterau Anabledd).**

2. Adolygiad Gwasanaethau Tai o Ddangosydd Perfformiad 28

Isod, mae diweddariad ar gynnydd hyd yma ar yr adolygiad gan y Gwasanaethau Tai o Ddangosydd Perfformiad 28 (Grantiau Cyfleusterau Anabledd):

- 2.1 Mae'r Gwasanaeth Tai yn y broses o adolygu'r Polisi Grant Cyfleusterau Anabledd bydd yn cael ei gyflwyno am gymeradwyaeth mai Mawrth 2024.
- 2.2 Mae cytundeb lefel gwasanaeth yn cael eu lunio bydd yn cael ei gytuno gyda'r yr Asiantaeth berthnasol bydd yn gosod cyfrifoldeb y cwmni o ran gweithredu fel Asiant ar gyfer gwaith addasiadau drwy'r gyfundrefn Grant Cyfleusterau Anabledd ynghyd a lefelau perfformiad disgwylidig.
- 2.3 Yn sgil prinder contractwyr sydd ar gael ac er mwyn ceisio cynyddu'r nifer o Gontractwyr ar gyfer ymgymryd a gwaith addasiadau trefnwyd digwyddiad cwrdd a'r prynwr ar y 4ydd o Ragfyr. Llwydwyd i ddenu 13 o Gontractwyr newydd a hyderwn bydd hyn yn galluogi i waith gael ei wneud yn gyflymach ac yn gwella'r perfformiad.

3. Adolygiad Sgriwtini o Ddangosydd Perfformiad 29

3.1 **Cylch gorchwyl, sgôp a threfniadau llywodraethiant** – prif amcan y Pwyllgor Sgriwtini wrth sefydlu'r Grŵp Tasg a Gorffen oedd creu'r cyfle i edrych mewn manylder ar drefniadau a pherfformiad cyfredol yr Awdurdod wrth osod unedau tai Cyngor. Ynghlwm mae fersiwn ddrafft y cylch gorchwyl (**Atodiad 1**)

3.2 **Aelodaeth** – bydd Aelodau yn ymwybodol o'r angen i enwebu rhai o'u plith i gynrychioli'r Pwyllgor Sgriwtini ar y Grŵp Tasg a Gorffen y bwriedir ei sefydlu i edrych ar berfformiad unedau tai'r Awdurdod Lleol. Nid yw aelodaeth y Panelau Sgriwtini nag ychwaith unrhyw Grŵp Tasg a Gorffen yn ddarostyngedig i'r egwyddorion a'r rheolau cydbwysedd gwleidyddol². Mae cylch gorchwyl y Grŵp Tasg a Gorffen arfaethedig ynghlwm (**Atodiad 1**) er mwyn cynorthwyo'r Aelodau yn y broses enwebu.

4. Materion ar gyfer eu hystyried

Gofynnir yn awr i'r Pwyllgor Sgriwtini:

4.1 Nodi'r cynnydd wnaed gan swyddogion wrth adolygu perfformiad Dangosydd Perfformiad 28 (Grantiau Cyfleusterau Anabledd)

² Deddf Llywodraeth Leol a Thai 1989 yn nodi'r prif egwyddorion sy'n rheoli cydbwysedd gwleidyddol awdurdodau lleol

- 4.2 Gadarnhau cylch gorchwyl / sgôp ac amserlen gwaith y Grŵp Tasg a Gorffen arfaethedig
- 4.3 enwebu Aelodau Etholedig i wasanaethu ar y Grŵp Tasg a Gorffen arfaethedig.

6 – Asesiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb [gan gynnwys effeithiau ar yr Iaith Gymraeg]

6.1 Yr effeithiau posibl ar y grwpiau a warchodir o dan Ddeddf Cydraddoldeb 2010

6.2 Yr effeithiau posibl ar y rhai sy'n profi anfantais economaidd-gymdeithasol yn eu bywydau (penderfyniadau strategol)

6.3 Yr effeithiau posibl ar y cyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg a pheidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg

Dim yn berthnasol yn achos y mater hwn ond bydd yn cael ei ystyried fel rhan hanfodol o'r broses o ddiwygio unrhyw bolisiau neu drefniadau gwaith.

7 – Goblygiadau Ariannol

Amherthnasol

8 – Atodiadau

1. Cylch gorchwyl Grŵp Tasg a Gorffen yr Adolygiad Sgrwtini o Ddangosydd Perfformiad 29 (Atodiad 1)

9 - Papurau Cefndir (cysylltwch ag awdur yr Adroddiad am unrhyw wybodaeth bellach os gwelwch yn dda):

Anwen Davies, Rheolwr Sgrwtini, Cyngor Sir Ynys Môn, Swyddfeydd y Cyngor, Llangefni LL77 7TW

CYLCH GORCHWYL GRŴP TASG A GORFFEN SGRIWTINI: GOSOD TAI'R AWDURDOD LLEOL

Mae'r ddogfen Cylch Gorchwyl hon (CG) yn gosod allan y trefniadau gweithio a ffiniau gwaith y Grŵp Tasg a Gorffen Sgriwtini: Gosod Tai'r Awdurdod Lleol, sydd i'w sefydlu.

1. CEFNDIR/CYD-DESTUN

Gwelwyd y Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol yn ei gyfarfod ar 21/11/2023 yn ystyried adroddiad gan y Pennaeth Proffesiwn (Adnoddau Dynol) a Thrawsnewid ar fonitro perfformiad y Cyngor ar gyfer Chwarter 2: 2023/24 (cerdyn sgorio corfforaethol). Yn ystod y drafodaeth, bu i'r Pwyllgor Sgriwtini benderfynu fel a ganlyn:

Dangosydd Perfformiad 29 – bod grŵp tasg a gorffen yn cael ei sefydlu o blith aelodau'r Pwyllgor i adolygu perfformiad mewn mwy o fanylder gyda'r briff i wella perfformiad yn erbyn y dangosydd drwy leihau nifer y dyddiau calendr a gymerwyd i ail osod tai gwag ac adrodd yn ôl i'r Pwyllgor ar y canfyddiadau ac ochr yn ochr â'r ffrwd gwaith ar Ddangosydd Perfformiad 28 (Grantiau Cyfleusterau Anabledd).

2. RÔL, PWRPAS A SGÔP

Bydd rôl y Grŵp Tasg a Gorffen Sgriwtini'n cynnwys edrych mewn mwy o fanylder ar:

- Drefniadau cyfredol yr Awdurdod ar gyfer gosod unedau tai, deall natur y maes gwasanaeth y mae wnelo'r Dangosydd Perfformiad (DP29) ag ef, sydd ar hyn o bryd yn Ambr ar gerdyn sgorio perfformiad y Cyngor:

Nifer cyfartalog y dyddiau calendr a gymerwyd i osod unedau llety sy'n rhai y mae modd eu gosod (ac eithrio Eiddo Anodd eu Gosod)

- Adolygu'r camau lliniaru a ddarparwyd gan y Pennaeth Gwasanaeth i wella perfformiad gwael DP29
- Adolygu'r rhesymeg y tu ôl i'r targed a osodwyd a thrafod targed posibl ar gyfer y dyfodol
- Ystyried unrhyw ddatblygiadau yn y Gwasanaeth sy'n gysylltiedig â Gosod Tai / Eiddo Gwag.

Gwneir hyn trwy edrych mewn mwy o fanylder ar:

- i. Bolisi a Gweithdrefnau Gosod Unedau Tai cyfredol y Cyngor er mwyn sicrhau bod y Polisi'n:
  - ✚ Galluogi'r Awdurdod i ail osod uned tai'n effeithiol ac effeithlon
  - ✚ Cael ei weithredu.
- ii. Y broses o osod unedau tai
- iii. Yr adnoddau staffio ynghlwm wrth y broses gosod unedau tai.

METHODOLOEG

Cynigir defnyddio'r techneg DCDDGC (SREDIM yn y Saesneg, techneg "method study"):

- Dewis – y broblem. Mae hyn eisoes wedi ei wneud
- Cofnodi – y broses sydd angen ei gwella
- Dadansoddi – edrych yn fanwl ar bob cam o'r broses a pha welliannau gellir eu gwneud
- Datblygu – prosesau newydd mwy effeithiol
- Gweithredu – cyflwyno'r gwelliannau
- Cynnal – y ffordd newydd o weithio.

CANLYNIADAU A DDYMNIR:

- Posibilrwydd o adolygu'r Polisi a Gweithdrefnau Gosod Unedau Tai – yn enwedig ar gyfer tai gwag
- Rhoi camau penodol ar waith i wella perfformiad lleol yn erbyn Dangosydd Perfformiad 29
- Cytundeb ynghylch y trefniadau monitro cynnydd
- Darparu adroddiad ar gasgliadau'r adolygiad i'r Pwyllgor Sgrwtini Corfforaethol.

3. AELODAETH

Bydd aelodaeth graidd y Grŵp Tasg a Gorffen yn cynnwys:

3.1 Aelodaeth – Aelodau Etholedig:

- Cyng – i'w gadarnhau
- Cyng – i'w gadarnhau
- Cyng – i'w gadarnhau
- Cyng – i'w gadarnhau.

3.2 Aelodaeth – Swyddogion:

- Ned Michael, Pennaeth Gwasanaethau Tai
- I'w gadarnhau, Gwasanaethau Tai
- Anwen Davies, Rheolwr Sgrwtini.

Efallai y bydd gwaith y Grŵp yn golygu y bydd angen i Aelodau Etholedig eraill (ee o'r Pwyllgor Gwaith) a/neu Swyddogion o feysydd Gwasanaeth eraill fynychu'r Grŵp Tasg a Gorffen.

4. CADEIRIO

Yn ei gyfarfod cyntaf, bydd y Grŵp Tasg a Gorffen yn ethol Aelod i gadeirio.

5. AMLDER CYFARFODYDD A CHWORWM

- 5.1 **Amllder Cyfarfodydd** – Sefydlwyd y Grŵp Tasg a Gorffen Sgrwtini i gwblhau darn penodol o waith ar ran y rhiant bwyllgor, y Pwyllgor Sgrwtini Corfforaethol (cyfeirir at baragraff 2, uchod). I'r perwyl hwnnw, rhagwelir y bydd angen trefnu cyfres o gyfarfodydd yn ystod Ionawr i Ebrill 2024, i'w cynnal yn fisol
- 5.2 **Cworwm** – ni fydd hyn yn berthynasol i Grwpiau Tasg a Gorffen Sgrwtini a sefydlwyd gan yr Awdurdod Lleol.

6. COFNODION CYFARFODYDD A THREFNIADAU ADRODD

- 6.1 Bydd yr Uned Sgriwtini'n coladu a dosbarthu papurau wrth baratoi ar gyfer pob cyfarfod a bydd yn darparu cofnod o gyfarfodydd y Grŵp Tasg a Gorffen
- 6.2 Bydd yr Uned Sgriwtini'n paratoi adroddiad drafft o waith y Grŵp Tasg a Gorffen – er cymeradwyaeth gan Aelodau Etholedig a Swyddogion yr Awdurdod Lleol.

7. AMSERLEN

Bydd ffiniau amser i waith y Grŵp Tasg a Gorffen Sgriwtini ac anelir i gwblhau'r gwaith rhwng Ionawr a Mawrth 2024 a pharatoi adroddiad i'w gyflwyno i'r Pwyllgor yn Ebrill 2024.

DRAFT